

PROJEKT ŠPECIALIZAČNÉHO ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU

ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

OŠETROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ V KOMUNITE

a) Charakteristika špecializačného odboru a dĺžka trvania špecializačného štúdia

1. Ošetrovateľská starostlivosť v komunite je špecializačný odbor, ktorý sa zameriava na komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť o ľudí v komunite, rešpektuje špecifiká starostlivosti aj vzhľadom na geografické územie a vekovú skupinu.
2. Špecializačné štúdium trvá minimálne jeden rok.
3. Špecializačné štúdium nadväzuje na
 - a) vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ošetrovateľskú prax najmenej dva roky,
 - b) vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa v bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ošetrovateľská prax najmenej dva roky,
 - c) vyššie odborné vzdelanie v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra a ošetrovateľská prax najmenej dva roky alebo
 - d) úplné stredné odborné vzdelanie v študijných odboroch pre zdravotnícke povolanie sestra a ošetrovateľská prax najmenej dva roky.

b) Rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností potrebných na výkon špecializovaných pracovných činností

Rozsah teoretických vedomostí

1. verejné zdravotníctvo, prevencia, podpora zdravia a výchova k zdraviu v komunite,
2. environmentálne zdravie,
3. epidemiológia a hygiena,
4. štátna zdravotná politika – sociálna starostlivosť, sociológia rodiny,
5. domáca ošetrovateľská starostlivosť,
6. starostlivosť o mentálne a psychicky chorých, telesne postihnutých,
7. starostlivosť o rizikové skupiny: bezdomovci, drogový závislí, so sexuálne prenosnými chorobami, chronické ochorenia, alkoholizmus a násilie v rodinách,
8. starostlivosť o nevyliciteľne chorých a umierajúcich,
9. starostlivosť o imobilných pacientov,
10. starostlivosť o diabetikov,
11. starostlivosť o seniorov,
12. ošetrovateľská rehabilitácia,
13. paliatívna a hospicová ošetrovateľská starostlivosť,
14. komunikácia a profesijná etika,
15. vybrané teórie a modely z ošetrovateľstva aplikované na komunitné ošetrovateľstvo,
16. manažment v ošetrovateľstve,
17. farmakológia a liečebná výživa,
18. ošetrovateľský výskum – metodológia výskumu v komunite,
19. multikultúrne ošetrovateľstvo,
20. právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Rozsah praktických zručností a skúseností

Minimálny počet zdravotných výkonov

1. odobratie ošetrovateľskej anamnézy v domácom prostredí	10
2. posúdenie potrieb pacienta v komunite	10
3. plán individuálnej ošetrovateľskej starostlivosti	10
4. využívanie hodnotiacich a meracích škál	5
5. preventívne skrúningové vyšetrenie	5
6. starostlivosť o rany	15
7. jednorazová katetrizácia močového mechúra u ženy	10
8. zavedenie permanentného katétra u ženy a starostlivosť o permanentný katéter	5
9. liečebná klyzma	3
10. KPCR v domácom prostredí	2
11. inhalačná aplikácia liekov do dýchacích ciest	5
12. spolupráca pri zavádzaní a ošetrovaní centrálného venózneho katétra	5
13. zavedenie a starostlivosť o intravenózne kanyly	10
14. starostlivosť o tracheálnu kanylu	5
15. zavedenie a starostlivosť o nazogastrickú sondu	5
16. podávanie výživy sondou	5
17. peritoneálna dialýza	5
18. starostlivosť o zavedený epidurálny katéter a podávanie analgézie	5
19. ošetrovateľská rehabilitácia	10
20. nácvik sebaobslužných činností	5
21. podávanie injekčnej terapie (intramuskulárne, subkutánne)	10+10
22. odber biologického materiálu v domácom prostredí	10
23. ošetrovanie stómíí	5
24. ošetrovanie drénov	2
25. starostlivosť o diabetika v domácom prostredí	5
26. starostlivosť o dutinu ústnu	5
27. starostlivosť o inkontinentného klienta	5
28. dychová gymnastika	5
29. starostlivosť o nevyliciteľne chorých a umierajúcich	5
30. ošetrovanie novorodenca v domácnosti	2

Praktické skúsenosti

Zvládnutie špecializovaných ošetrovateľských výkonov u rizikových populačných skupín, ošetrovateľská diagnostika, systémový prístup k ošetrovateľskej starostlivosti, preventívne opatrenia, edukácia komunity, inovácie praxe.

Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov.

c) Organizačná forma špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa začína akademickým rokom podľa zostaveného študijného plánu. Pozostáva z praktickej a teoretickej časti, pričom praktické vzdelávanie má prevahu. Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

d) Rozsah a zameranie odbornej zdravotnickej praxe vykonavanej na jednotlivých pracoviskách zdravotníckych zariadení, jej minimálna dĺžka a časový priebeh

Odborná zdravotnícka prax v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť v komunite s dĺžkou trvania jeden rok, z toho:

1.	teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni	4 týždne
2.	ošetrovateľská prax vo výučbovom zdravotníckom zariadení	3 týždne

Časovo-tematický plán špecializačného študijného programu v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť v komunite

Špecializačný odbor ošetrovateľská starostlivosť v komunite sa zameriava na komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť o ľudí v komunite, rešpektuje špecifiká starostlivosti aj vzhľadom na geografické územie a vekovú skupinu.

Cieľom špecializačného odboru je syntetizovať poznatky z viacerých disciplín. Poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť metódou ošetrovateľského procesu, súčasťou ktorého je edukačný proces. Tiež realizovať ošetrovateľské intervencie podľa noriem a štandardov (oblasť manažmentu kvality) a princípov EBP (Evidence Based Medicine), EBN (Evidence Based Nursing). Teoretické vedomosti využívať aj zo zdravotníckej psychológie, komunikácie pri ošetrovaní pacienta v komunite a rešpektovať dodržiavanie právnych, etických a profesionálnych noriem pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti.

Štruktúra programu je v súlade s výnosom č. 12422/2010-OL.

Dĺžka trvania štúdia : 1 (jeden) rok

- **teoretická časť** (kontaktná výučba) – 4 týždne (160 hodín)
- **praktická časť** (kontaktná výučba) – 3 týždne (120 hodín)

A. Teoretická časť

Teoretická časť bude prebiehať na Ústave ošetrovateľstva Jesseniovej lekárskej fakulty, ktorú bude zabezpečovať lektorský zbor pre teoretickú časť študijného programu. Teoretická príprava (kontaktná výučba) bude prebiehať formou interaktívnych prednášok.

B. Praktická časť

Praktická časť bude prebiehať v sociálnom zariadení Centrum sociálnych služieb Ladoveň Martin a v domácom prostredí klienta sprostredkované agentúrou domácej ošetrovateľskej starostlivosti ADOS – Majzlíková s. r. o., Martin alebo ADOS Šolonyová, s. r. o., T. Teplice. Jednému členovi lektorského zboru pre praktickú časť budú pridelení maximálne 6 (šiesti) účastníci programu. Praktická časť bude prebiehať formou praktických cvičení v rozsahu 15 pracovných dní (120 hodín).

Obsahom praktickej časti špecializačného študijného programu na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť v komunite je demonštrácia a precvičovanie ošetrovateľských výkonov a nadobudnutie praktických skúseností pri realizácii ošetrovateľských činností v rámci ošetrovateľského procesu.

Cieľ odbornej praxe vo výučbovom zariadení

- Nadobudnúť a preukazovať praktické schopnosti a zručností potrebné na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore ošetrovateľská starostlivosť v komunite.
- Aplikovať vedomosti nadobudnuté v teoretickej časti študijného programu špecializovaných pracovných činností do ošetrovateľskej starostlivosti o pacienta v komunite.
- Pracovať metódou ošetrovateľského procesu, jeho jednotlivých krokov (vrátane edukačného procesu) a dokumentovať ošetrovateľskú starostlivosť v komunitných

zariadeniach. Využívať komunikačné zručnosti, dodržiavať etické princípy a právne normy v komunite.

- Realizovať špecializované pracovné činnosti na základe odporúčaných národných a lokálnych štandardných postupov (štandardy ošetrovateľských postupov pri výkonoch, štandardy ošetrovateľských činností v rámci ošetrovateľského procesu, mapy štandardizácie ošetrovateľskej starostlivosti, štandardy plánov ošetrovateľskej starostlivosti pri jednotlivých ochoreniach, alebo ošetrovateľských diagnózach), medzinárodných odporúčaní ako aj princípov EBP a EBN.

Počas špecializačného štúdia musí sestra realizovať **predpísané zdravotnícke výkony** - výkony môžu byť realizované na materskom pracovisku pod dohľadom schváleného školiteľa alebo počas praktickej časti vzdelávania na akreditovaných pracoviskách pod dohľadom akreditovaného lektora praktickej časti

Ukončenie študijného programu:

- a) **obhajoba špecializačnej práce** – teoretické vedomosti a nadobudnuté praktické skúsenosti sestry zdokumentujú vypracovaním záverečnej práce komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti.
- b) **ústna špecializačná skúška** pred komisiou pre špecializačnú skúšku v odbore ošetrovateľská starostlivosť v komunite.

Odporúčaná literatúra

BAŠKOVÁ, M. a kol. 2009. *Výchova k zdraviu*. Martin : Osveta, 2009. 227 s. ISBN 978-80-8063-320-2.

BÓRIKOVÁ, I., TOMAGOVÁ, M., ŽIAKOVÁ, K. 2014. Meracie nástroje v gerontologickom ošetrovateľstve. Multimediálna podpora výučby klinických a zdravotníckych disciplín: Portál JLF UK [online]. Dostupné na: <http://portal.jfmed.uniba.sk/clanky.php?aid=251> ISSN 1337-7396.

GURKOVÁ, E., ŽIAKOVÁ, K., ČÁP, J. a kol. 2009. *Vybrané ošetrovateľské diagnózy v klinickej praxi*. Martin: Osveta, 2009. 243 s. ISBN 978-80-8063-308-0.

HANZLÍKOVÁ, A. a kol. 2006. *Komunitné ošetrovateľstvo*. 3. vyd. Martin: Osveta, 2006. 279 s. ISBN 80-8063-213-8.

HLINKOVÁ, E., NEMCOVÁ, J., MIERTO VÁ, M. a kol. 2015. *Nehojace sa rany*. Vysokoškolská učebnica. Martin: Osveta, 284 s. ISBN 978-80-8063-433-9.

HLINKOVÁ, E., NEMCOVÁ, J. a kol. 2015. *Ošetrovateľské postupy v špeciálnej chirurgii*. Multimediálna e-učebnica [online]. Bratislava UK, JLF UK 2015. Dostupné na internete: <http://oschir.jfmed.uniba.sk/> ISBN 978-80-89544-72-1.

IVANOVÁ, K. a kol. 2005. *Multikulturní ošetrovateľství I*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2005. 248 s. ISBN 80-247-1212-1.

JAKUŠOVÁ, V. *Základy zdravotníckeho manažmentu*. Vysokoškolská učebnica. Martin : Vydavateľstvo Osveta, 2010. 142 s. ISBN 978-80-8063-347-9.

JAROŠOVÁ, D. 2007. *Úvod do komunitního ošetrovateľství*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2007. 99 s. ISBN 978-80-247.

- KONTROVÁ, L. a kol. 2005. *Štandardy v ošetrovatel'stve*. 1. vyd. Martin : Osveta, 2005. 215 s. ISBN 80-8063-198-0.
- KOZIEROVÁ, a kol. 1995. *Ošetrovatel'stvo I., 2*. Martin : Osveta, 1995. 1474 s. ISBN 80-217-0528-0.
- KOŽUCHOVÁ, M. a kol. 2014. *Domáca ošetrovatel'ská starostlivosť*. Martin: Osveta, 2014. 244 s. ISBN 978-80-8063-414-8.
- MALÍKOVÁ, E. 2011. *Péče o seniory v pobytových sociálních zařízeních*. Praha: Grada Publishing, 2011. 328 s. ISBN 978-90-247-3148-3.
- MAREČKOVÁ, J. 2006. *Ošetrovatel'ské diagnózy v NANDA doménach*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 264 s. ISBN 80-247-1399-3.
- MIERTO VÁ, M., ŽIAKOVÁ, K., OVŠONKOVÁ, A. a kol. 2015. Multimedialna vysokoškolská učebnica techník a zručností. [online]. UK v Bratislave, JLF v Martine, Ústav ošetrovatel'stva, 2015. 6372 s. Dostupné na: <http://e-knihy.jfmed.uniba.sk/knihy/ostech/> ISBN 978-80-89544-88-2.
- NAND International. *Ošetrovatel'ské diagnózy. Definice a klasifikace 2012 – 2014*. 1. Vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 584 s. ISBN 978-80-247-4328-8.
- Nariadenie vlády SR č. 296/2010 o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností.*
- NEMCOVÁ, J., HLINKOVÁ, E. a kol. 2010. *Moderná edukácia v ošetrovatel'stve*. Martin : Osveta, 2010. 260 s. ISBN 978-08063-321-9.
- SLEZÁKOVÁ, L. a kol. 2010. *Ošetrovatel'ství v chirurgii I*. 1. Vyd. Praha : Grada, 2010. 268 s. ISBN 978-80-247-3129-2.
- SLEZÁKOVÁ, L. a kol. 2010. *Ošetrovatel'ství v chirurgii II*. 1. Vyd. Praha : Grada, 2010. 308 s. ISBN 978-80-247-3130-8.
- ŠPIRUDOVÁ, L. a kol. 2006. *Multikulturní ošetrovatel'ství II*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2006. 248 s. ISBN 80-247-1213-X.
- TOMAGOVÁ, M., BÓRIKOVÁ, I. a kol. 2008. *Potreby v ošetrovatel'stve*. Martin : Osveta, 2008. 198 s. ISBN 80-8063-270-0.
- Zákon č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.*
- Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.*
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. 2007. *Ošetrovatel'ské konceptuálne modely*. Martin : Osveta, 2007. 189 s. ISBN 978-80-8063-247-2.
- ŽIAKOVÁ, K. a kol. 2009. *Ošetrovatel'stvo: teória a vedecký výskum*. Martin : Osveta, 2009. 322 s. ISBN 978-80-8063-304-2.